

paa Aarhus Bibliotek har maattet i udstrakt Grad give sig af med at raade Folk med Hensyn til Brugen af Bøger, at man er kommet ind paa — for Resten ogsaa ved Tilskyndelse her fra Rigsdagen — at henvende sig til Offentligheden for at gøre den klart, hvor let det var at faa Bøger paa Biblioteket i Aarhus. Det er dog først i de allerseneste Aar, at Udlaanet er steget meget stærkt; det er navnlig i de sidste 4 Aar, og Forholdene har ført til, at Biblioteket for at tilfredsstille de Ønsker, der rettedes til det, har maattet anskaffe en Mængde Dubletter. Jeg vil meget nødig gaa Biblioteksledelsen for nær paa noget Punkt; jeg fremhæver igen, hvad jeg nævnedes for et Øjeblik siden, at Biblioteket stod overfor et Publikum, der rejste stærke Krav og havde store Forventninger om, hvad Biblioteket kunde bringe. Men det forekommer mig, at man i Aarhus har været alt for optaget af at faa Forbindelse ud over det hele Land, uanset om disse Forbindelser virkelig paa Biblioteket søgte en Læsning, der kan betegnes med Ordet Studium, og ikke en underholdende Læsning.

Det høje Tings Medlemmer vil huske, at der i 1908 blev indført den saakaldte Friporto, hvorved Biblioteket blev sat i Stand til portofrit at sende Bøgpakker ud i Landet. Og naar Biblioteket har henvendt sig til Publikum med en Opfordring saalydende: „Skriv paa et 5 Øres Brevkort, hvad De ønsker at faa Besked om, saa faar De gratis en Bøgpakke med de ønskede Oplysninger“, ser jeg deri en Velvillie fra Bibliotekets Side og — som det ærede Medlem fra Kolding (Laursen) nævnedes forleden Dag — et vist Initiativ fra Bibliotekets Side. Jeg kan godt forstaa, naar jeg sætter mig i Bibliotekets Embedsmænds Sted, at det kunde være en Tilfredsstillelse for dem, men jeg haaber, at det høje Tings Medlemmer vil kunne forstaa, at en Virksomhed af den Art fører langt ud over, hvad der fra Begyndelsen af har været tænkt paa med dette Biblioteks Virksomhed. Naturligvis strømmede Opfordringerne ind, og man kunde ikke altid holde sig til at anskaffe Dubletter af virkelig lodig Natur. Men naar jeg nævner, at man endogsaa er gaaet til at anskaffe 8 Eksemplarer af General Holtens Erindringer, tror jeg, man vil forstaa, at saa er man langt ude over, hvad dette Biblioteks Opgave skulde omfatte. Eller for at nævne et andet Eksempel; naar Fru Rørdam udgiver sine Erindringer — en fortræffelig Bog, som man maatte ønske blev læst om-

kring i Hjemmene — er det ikke Aarhus Biblioteks Opgave at anskaffe et Dusin Eksemplarer for at kunne sende dem alle Vegne omkring i Landet. Men jeg gættar, at man maa huske paa, hvilke Forventninger og Ønsker Publikum stod med overfor dette Aarhus Bibliotek; man skal forstaa, at der kunde være stor Tilskyndelse for Ledelsen deroppe til at lade Udviklingen gaa ad disse Veje, men derfor kan det Øjeblik jo dog komme, da man bliver nødt til at stoppe op for en saadan Udvikling. Inden jeg forlader dette, maa jeg nævne, at naar Biblioteket i sin Velvillie gaar saa vidt, at det tager imod Ønskesedler, Bestillingssedler, som lyder saaledes: „Send mig Bøger efter Deres eget Valg“, eller: „Send mig 4 gode Bøger ligesom de sidste“, stilles der Bibliotekets Embedsmænd en stor og vanskelig Opgave. Man kan godt forstaa, at den kunde være tilfredsstillende, men den er uoverkommelig.

Under dette har Arbejdet med Bibliotekets indre Ordning ligget stille, kun $\frac{1}{5}$ af Bibliotekets Bøger er katalogiseret, og der ligger endnu 7,000 Bind, som er oversendte fra det kgl. Bibliotek, i Pakker uden at være tagne frem. Jeg kan nævne, at Fredrik Niensens Bogsamling endnu staar samlet derovre uden at være fordelt fagligt omkring i Biblioteket, og naar man undtager et Par Hovedstadsblade og et Par Aarhusblade, ligger Aviserne uindbundne i Bunker og lider selvfølgelig derunder. Endvidere har den Side af Sagen, der angaar Biblioteket som et universelt Bibliotek, ikke kunnet plejes under disse Forhold; den Sum, der aarlig er bevilget til Indkøb af udenlandsk Litteratur, for Eksempel til at supplere og fortsætte den Wegenerske Bogsamling, er ikke fuldt ud blevet anvendt dertil, men derimod delvis til Indkøb af de Dubletter, jeg nævnedes før. Overbibliotekaren har i adskillige Aar henvendt sig til Ministeriet og forlangt et forøget Personale, men jeg tror dog, man maa sige, at det først var i Begyndelsen af Aaret 1911, at Ministeriet blev klar over den biblioteksmæssige Misère.

Det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen) nævnedes en Skrivelse, der havde ledsaget et Forslag om en Bevilling paa Finansloven i Fjor, og mente, at Ministeriet med denne Skrivelse havde kastet det Skær over Aarhus Bibliotek, at det havde forholdt Ministeriet Oplysninger om Sagernes Tilstand. Det har ikke paa nogen Maade været Ministeriets Hensigt, men hvad der oplystes i denne Skrivelse, var faktisk rigtig, nemlig at Ministeriet, efter at en af dets Embeds-